

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова

**ВІДТВОРЕННЯ ЕВФЕМІЗМІВ ФРАНЦУЗЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО
ДИСКУРСУ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ
(НА МАТЕРІАЛІ СТАТЕЙ ІНТЕРНЕТ-ВИДАНЬ)**

Кваліфікаційна робота
на здобуття ОС «бакалавр»
здобувачки першого рівня вищої освіти
4 року навчання
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – французька
ОП «Переклад із французької та з англійської мов»
Сичік З.Р.

Науковий керівник:
PhD, асист. **Гуменна К.О.**

Рецензент:
к.ф.н., доц. **Чернієнко Г.В.**

«Допущено до захисту»
Протокол засідання кафедри
теорії і практики перекладу
романських мов імені Миколи Зерова
Протокол № 11 від 16.06.2023

Завідувач кафедри проф. Ірина СМУЩИНСЬКА

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ	
ЕВФЕМІЗМІВ.....	5
1.1. Поняття про евфемізми.....	5
1.2. Історія виникнення та дослідження евфемізмів	9
1.3. Організація дослідження.....	12
Висновок до розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2. ЕВФЕМІЗМИ У ФРАНЦУЗЬКИХ ЗМІ.....	16
2. Функціонування евфемізмів у французьких ЗМІ	16
2.1 Евфемізми військової тематики.....	17
2.2. Евфемізми соціально-політичної тематики... ..	25
Висновок до розділу 2.....	32
ВИСНОВКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	35

ВСТУП

Явище евфемізації існує практично у всіх мовах, зокрема в українській та французькій. Кожен із нас зустрічає та використовує евфемізми щодня, замінюючи небажані чи грубі у певній ситуації слова чи висловлювання за допомогою нейтральних за змістом та емоційним забарвленням позначень, щоб приховати неприємні явища дійсності або уникнути конфлікту у спілкуванні. Без евфемізмів не може функціонувати жоден засіб масової комунікації, оскільки за законами політкоректності необхідно замінити неналежну чи грубу лексику. Незважаючи на те, що мовні заборони і заміники табуйованих слів, що супроводжуються ними, досліджуються з XIX століття, підвищений інтерес вчених-лінгвістів до цієї проблеми виник відносно недавно. Можливо, це пов'язано з тим, що останні десятиліття на перший план вийшли проблеми функціонування мови у суспільстві як інструменту людської комунікації. Сьогодні евфемізми становлять значний відсоток лексики та фразеології французької мови. Евфемізми, що виникають в умовах спілкування між людьми, заслуговують на певну увагу в колі проблем, пов'язаних з комунікативною функцією мови.

Крім того, мова як основний засіб спілкування, створюється і формується суспільством, відображаючи всі зміни в його житті, тому процес евфемізації можна розглядати як складне та багатогранне лінгвістичне явище, що має три взаємопов'язані аспекти: соціальний, психологічний та власне лінгвістичний.

Актуальність роботи зумовлена обумовлена низкою факторів. По-перше, зростаюче значення політичного дискурсу в сучасному світі, яке визначається політичними подіями та процесами, що відбуваються у різних країнах. По-друге, важливість міжкультурного спілкування із залученням перекладу, оскільки політичні статті інтернет-видань відображаються на мову, культуру та політичну ситуацію країн. По-третє, нестача досліджень, спрямованих на вивчення перекладу політичного дискурсу з французької

мови на українську мову, зокрема в аспекті відтворення евфемізмів.

Мета роботи полягає у дослідженні процесу відтворення евфемізмів французького політичного дискурсу в українських перекладах на основі матеріалу з політичних статей, що публікуються в інтернет-виданнях.

Відповідно до мети роботи необхідно вирішити наступні

завдання:

1. Розглянути поняття евфемізмів.
2. Проаналізувати історію виникнення та дослідження евфемізмів.
3. Виявити специфіку функціонування евфемізмів у французьких та українських ЗМІ.

Об'єктом роботи є евфемізми у промовах французьких політиків та способи їх перекладу українською.

Предметом дослідження вважаємо методи застосування евфемії у промовах політиків, як сучасний та ефективний спосіб впливу на суспільство; засоби перекладу евфемізмів у французьких медіа текстах українською мовою.

Метод дослідження. Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань були використані такі методи:

- метод суцільної вибірки;
- порівняльний метод;
- метод кількісного аналізу;
- метод аналізу словникових дефініцій;
- метод контекстуального аналізу значень;
- описовий метод, що включає спостереження, систематизацію, узагальнення та інтерпретацію аналізованого матеріалу.

Практичне значення цього дослідження досить вагоме: потенційний вклад у вивчення перекладу евфемізмів у політичному дискурсі, адже евфемізм – це ключовий інструмент при написанні промов для людей при владі. Тому дана робота є актуальною та має практичне значення, так як переклад евфемізмів дає змогу краще зрозуміти, вивчити, усвідомити політичну поведінку та стратегії політиків.

Новизна даного дослідження полягає в тому, що воно зосереджується на відтворенні евфемізмів французького політичного дискурсу в українських перекладах, зокрема на матеріалі статей, що публікуються в інтернет-виданнях.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів основної частини, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

ЕВФЕМІЗМІВ 1.1. Поняття про евфемізми

Як показують дослідження, у всіх мовах світу, зокрема у французькій та українській мовах є слова, які вважаються образливими, вульгарними, грубими чи некоректними, тому носії мови, уникаючи їх, часто замінюють їх іншими словами, які називаються евфемізмами. Часто ці слова продиктовані соціальними чинниками, але в деяких випадках без необхідності замінюються іншими одиницями мови, які дуже точно виражають суть думки. Багато тем, як у французькій, так і в українській мовах, здаються ганебними, і тим самим піддаються евфемізації.

У словнику лінгвістичних термінів надається таке тлумачення поняття: евфемізм — слово або вислів, троп, що вживається для непрямиго, прихованого, зокрема пом'якшеного, ввічливого позначення певних предметів, явищ, дій замість їх прямої назви (тої, яка вже існує при перейменуванні або найбільш логічно умотивованої при первинному найменуванні) [13, 63] .

Енциклопедичний словник визначає евфемізм (від грец. euphemia – утримання від недоречного вислову) як непрямий, пом'якшений вираз, що вживається як альтернатива різким виразам або виразам, що порушують норми пристойності [4].

Евфемізми є непрямыми, перифрастичними і водночас паліативними способами позначення предмета, властивості або дії, і співвідносяться з іншими мовними засобами, такими як літота, мейозис та оксюморон.

Процес евфемізації тісно переплітається з процесом номінації, одним із трьох основних процесів (два інші – предикація та оцінка), які формують мовну діяльність людини [9, с. 19].

Евфемізми можуть вживатися з метою приховування від оточуючих того, що мовець хоче повідомити тільки конкретному адресату. Зрозуміло, що

такого роду «зашифрованість» відносна, і дуже скоро вона стає явною, особливо якщо подібні повідомлення містяться не в приватному листуванні, а публікуються і тим самим робляться доступними для інтерпретації кожному, хто читає і хто слухає.

Багато наукових досліджень, як вітчизняних, так і зарубіжних, присвячені евфемізмам. Це пов'язано зі значною роллю, яку вони відіграють у мовній естетиці. Однак, якщо раніше основний фокус був на системній характеристиці евфемізмів, то зараз увага переключається на їх прагматичну спрямованість та функціонування в різних типах дискурсу.

У більшості випадків евфемізми не є заміниками звичних стилістичних синонімів чи мовних одиниць, а зміщують емоційну домінанту, пропонують нову інтерпретацію, новий погляд на означуване явище, про яке йдеться, містять нову моральну чи етичну оцінку цього явища. Отже, поява численних евфемізмів свідчить про зміну соціальних орієнтирів у сфері життєдіяльності людини, що також є наслідком появи нових суспільно-політичних доктрин та їхнього утвердження в масовій свідомості. Поява нового слова завжди призводить до більш-менш виражених змін у лексичній системі. Для того, щоб визначити характер взаємодії евфемізмів з іншими мовними одиницями, насамперед необхідно зазначити, що евфемізми зближуються з синонімічними до них словами та виразами, які замінюються в певних ситуаціях. Евфемістична заміна – це стилістичний прийом, спрямований на непряме називання образливих подій або явищ, надання пом'якшеного відтінку грубим або непристойним словам. Крім того, евфемізми є досить помітним джерелом синонімів у мові:

- Використання евфемізмів призводить до поповнення вже наявного в мові синонімічного ряду.

- При появі евфемізмів утворюються нові синонімічні пари та нові синонімічні ряди.

Взаємодія евфемізму із заміщуваною одиницею лексичної системи може призвести до зникнення цієї одиниці або зменшення частоти її вживання.

Розрізняють два типи "негативної" взаємодії:

- Заміна відповідної одиниці евфемізмом;
- Заміна одного евфемізму іншим евфемізмом з активної в пасивну зону синонімічного ряду.

Використання евфемізмів призводить до очевидних змін у структурі лексики мови. Ці зміни переважно зачіпають парадигматичний (протиставлення і зіставлення мовних одиниць) і, меншою мірою, епідигматичний (асоціативні та дериваційні зв'язки між словами за формою і змістом) виміри мовної системи і спостерігаються у двох типах лексичних мікросистем: у межах словотвору і в межах синонімічного ряду [1, с. 9].

Знання механізмів евфемізації стає важливою рисою мовної поведінки, сприяючи координації суспільних відносин, формуванню кращого сприйняття певних реалій суспільно-політичного життя держави, а також визначенню та виробленню шляхів досягнення ефективної комунікації з представниками різних культур. Кількість евфемістичних заміни є показником значущості того чи іншого явища в суспільному житті. Незважаючи на те, що проблема евфемістичних перейменувань є предметом численних наукових досліджень у лінгвістиці та інших галузях гуманітарних наук (етнографії, етнолінгвістиці, культурології), деякі аспекти цього явища ще не отримали належної інтерпретації, що пояснюється складністю та багатоплановістю досліджуваної проблеми.

Тематично евфемізми можна розділити на групи, а саме : [8]

1. Евфемізми, що пов'язані з дискримінацією: а) расовою, культурною, релігійною; б) статевою; в) сексуальних меншин , тощо.
2. Евфемізми, що позначають страшні та неприємні явища дійсності: а) смерть; б) хвороба; в) природні потреби людини; г) фізичні вади; д) розумові та психічні розлади.
3. Евфемізми, що пов'язані з впливом держави на життя людей: а) воєнні дії; б) соціальні вади (пияцтво, наркоманія, проституція, злочинність); в)

непрестижні професії; г) установи держаного нагляду.

4. Евфемізми, що позначають зовнішній вигляд та вік людини: а) вага; б) вік; в) зовнішній вигляд.

5. Евфемізми, що позначають вплив людини на навколишнє середовище (флору і фауну)

6. Дипломатичні евфемізми

Евфемізм широко використовуються у сфері дипломатії, оскільки більшість комунікативних завдань, що стоять перед дипломатами та політиками, не можуть бути вирішені лише за допомогою прямих найменувань. У політиці евфемізми використовуються з метою забезпечення коректності формулювань.

Мовна тенденція, що була названа «Political correctness» (політична коректність) вимагає використання позитивних евфемізмів та викорінення з мови усіх тих мовних одиниць, які ображають почуття та гідність індивідуума.

Лінгвісти та соціологи багато разів наголошували на тому, що термін "політично коректний" є умовним, оскільки вживання коректної лексики у політиці не завжди обумовлене політичними мотивами, а деякі лексичні одиниці можуть бути неприйнятними з точки зору толерантності та ввічливості, оскільки можуть викликати провокаційну реакцію та дискримінацію людей в суспільстві. Політично коректні лексичні одиниці спочатку виникли як ввічливі евфемізми, які дозволяли уникати вживання слів, що ображають фізичні чи психічні недоліки людини. Однак з часом політично коректна лексика еволюціонувала, тому що деякі лексичні одиниці стали називати звичні явища та поняття по-новому, ставлять під сумнів традиційні уявлення про людину, суспільство та місце людини у природі. Тому дослідження еволюції політично коректної лексики від евфемізмів до провокаційних лексичних одиниць має перспективні можливості для подальшого дослідження, оскільки ці слова відображають специфічну картину світу, яка є відмінною від традиційної у певних сучасних

постмодерністських суспільствах.

7. Евфемізми у ЗМІ

Евфемізми мають велику маніпулятивну силу, яка використовується і в мові ЗМІ. Маніпулятивні евфемізми або приховують справжній стан речей, або деморалізують громадську думку, оскільки, на відміну від прямих номінацій, вони не дратують реципієнта, надаючи м'які, нейтральні конотації.

Засоби масової комунікації, такі як преса, реклама та телебачення, створили культуру евфемізмів, яка сприяє поданню світу у більш привабливій та позитивній формі, ніж він є насправді. Війна та політика, які мають значний вплив на суспільство, є особливо актуальними для створення евфемізмів. Державні діячі використовують евфемізми у своїх промовах з метою пом'якшення ситуації, такої як війна чи криза. В сучасному світі часто відмовляються вживати точні назви для залякування противників, і тому словосполучення "ядерна зброя" суворо заборонене.

Отже, евфемізми є одним з різновидів стилістичних засобів мови. Можна змінювати своє мовлення в залежності від контексту спілкування, щоб приховати або замаскувати свої наміри. Також, евфемізми використовують, щоб уникнути комунікативних конфліктів, які можуть виникнути при вживанні занадто прямолінійної номінації певних предметів, явищ дій чи властивостей.

1.2. Історія виникнення та дослідження евфемізмів

Явище евфемізації та формування евфемізмів виникло як наслідок страху первісної людини перед природними силами та її власною слабкістю. Цей страх призвів до створення соціальних табу на використання певних слів та спонукав до створення більш коректних заміників для них.[16, с. 123-124]. Оформлені в більш конкретні смислові рамки ідеї про пом'якшення слів і

виразів зустрічаються в «Риторичі» давньогрецького філософа Аристотеля близько 300 року до нашої ери. Двома століттями пізніше в трактатах про ораторське мистецтво великого римлянина Марка Туллія Цицерона наступним чином подаються поради про вибір слів, у тому числі евфемізмів, що виключають грубість, недоречність: «Між словами у власному значенні обирали б найбільш красиві, а у виборі метафор помірно користувалися б термінами, запозиченими за подібністю. Адже, якщо в змісті мовлення є що-небудь безглузде або недоречне, це заслуговує докору; так і у виразах: якщо є що-небудь невідповідне, недбале, грубе або малозрозуміле, то і засуджують» [7]. Отже, ще до нашої ери було сформульоване питання вибору таких слів, які виключали б і заміняли собою грубі найменування предметів, явищ, яких-небудь сутностей з метою уникнення негативної оцінки слухача, докору, осуду.

У часи Середньовіччя евфемізми проявляються в трьох основних формах, які можна позначити як три типи:

- слова, що заміщають собою інші через забобони;
- слова, що вживаються замість інших із скромності;
- слова, які замінюють собою інші з міркувань пристойності [7].

Перші використовувались для заміни слів і виразів, що позначають погані ознаки, тобто таких слів, які, як вважалося, мають певну силу і здатні накликати біду. До таких евфемізмів відносяться образні заміни слова «померти» на «зробити останній вдих», «душа відправилася до Бога», а також образне називання Сатани – Лукавий. Евфемізми другого типу висловлювали ідеї, заборонені мораллю, і, як правило, були пов'язані з сексуальністю і хворобою. Такі евфемізми могли розглядатися як форма прояву поваги і делікатності в міжособистісному спілкуванні людей. Евфемізми третього типу з'являються з XI століття – їх виникнення пов'язується з «поетичним бумом», згодом творчості трубадурів, коли спритністю слова необхідно було «обійти» цілий ряд соціальних і релігійних заборон. Адже ключова тема цієї літератури – куртуазна любов – спирається на конфлікт між бажанням бути

коханим і задоволенням, бажання пристрасті, які обіцяють кінець любові. Тобто це любов, яка не може існувати в шлюбі, це любов зради, яка має бути схована за допомогою використання евфемістичних інструментів.

Що стосується першої словникової фіксації терміна «евфемізм», то вважається, що це сталося в середині XVII століття. Тоді, у 1656 році, був виданий словник Томаса Блаунта "Glossographia: Or, A Dictionary Interpreting All Such Hard Words Of Whatsoever Language, Now Used In Our Refined English Tongue", в якому поняття «евфемізм» було зафіксовано наступним чином: "euphemism (euphemismus) a good or favourable interpretation of a bad word", що буквально означає: евфемізм – це хороша чи вигідна інтерпретація поганого слова.[17, ст. 224]

Новою віхою в історії вивчення евфемізмів став кінець XIX століття, адже саме тоді вийшли праці німецького дослідника Р. Пауля, в яких він виділив евфемізми в «схемі семантичних змін поряд з метафорою і метонімією» [7]. Таким чином, тепер на евфемізми поглянули вже з висоти наукового знання.

Вивчаючи різні теоретичні джерела, можна зробити висновок про те, що традиційно вчені розглядають табу та евфемізми як два тісно пов'язаних між собою явища. У XIX столітті саме це багато в чому визначило вектор досліджень і приваблювало до вивчення евфемізмів, в першу чергу, етнографів, які цікавляться проблемою табу в суспільствах (Дж. Фрейзер, А. Мейє, Д. К. Зеленін).

Що стосується сьогодення, то варто зазначити, що процес утворення евфемізмів в останні десятиліття відбувається досить інтенсивно. Це пов'язано насамперед з тим, що найважливішим фактором, який сприяє утворенню евфемізмів сьогодні, є їхня здатність відображати формування певних суспільних процесів, що зумовило їхнє широке використання в соціально значущих сферах мовної діяльності.

Дослідження евфемізмів охоплюють широке коло проблем, включаючи визначення сутності та ознак евфемії, трактування явища з різних наукових парадигм, розмежування сфер застосування евфемістичних засобів

вираження, класифікацію типів евфемізмів та виявлення їх потенціалу, включаючи прагматичний та маніпулятивний аспекти. Проблема лінгвістичних особливостей евфемізмів включає питання про їх визначення з точки зору лінгвістичної та художньої номінації [10]. Дослідження також включають лінгвопрагматичну сутність та дискурсивну поведінку дисфемізмів, включаючи їх опис по лексико-семантичним розрядам на матеріалі політичного дискурсу [5] та вивчення прагматичного аспекту в сучасній французькій мові [6]. Також відзначається семантична близькість дисфемізмів зі словниковими одиницями, такими як сленг, жаргон та табу.

Багато дослідників стверджують, що на сучасному етапі розвитку суспільства однією з функцій евфемізмів є прагнення ввести в оману адресата з метою впливу та маніпулювання ним. У лінгвістичній літературі було проведено дослідження евфемістичних засобів в політиці та рекламі [14, с. 318]. За словами багатьох дослідників, метою маніпулятивної комунікації є створення позитивних емоцій у потенційного покупця стосовно товару за допомогою евфемістичних засобів [15]. Фразеологічна евфемія є одним з аспектів, який досліджується у деяких роботах. Вона полягає у заміні грубих та неприйнятних слів і виразів фразеологічними одиницями з м'якшою або завуальованою номінацією. Характерними ознаками фразеологічних евфемізмів є переосмислення значення, стабільність з можливістю трансформації в залежності від контексту, образність та висока значимість конотативних складових [2, с. 112].

Необхідно відзначити формування нового напрямку досліджень щодо системи евфемізмів, у якому евфемістичні одиниці аналізуються залежно від сфери використання. Цей напрям наразі відомий найбільше завдяки роботам, що стосуються соціально-політичних евфемізмів загалом або евфемізмів, що вживаються в окремих соціально-політичних галузях, таких як військова сфера, агресивні військові дії, дипломатія тощо.

Однак, варто зауважити, що багато аспектів евфемізму є предметом дискусії. Мотиви евфемізації (причини заміни деяких слів і виразів

евфемізмами) мають різні визначення та класифікації способів утворення евфемізмів, а щодо місця евфемії серед суміжних мовних явищ, немає єдиної точки зору.

Отже, зазначені фактори свідчать про те, що поява значної кількості евфемізмів визначається суспільно-історичними процесами або певними історичними подіями, такими як деколонізація, зростання руху за права жінок та сексуальних меншин. Ці явища спричинили великі зміни в лексичному складі французької мови протягом останнього десятиліття.

1.3. Організація дослідження

На рубежі XX–XXI століть роль мови як засобу комунікації неухильно зростає, а її значення стає актуальним не лише для лінгвістів, а й для фахівців інших дисциплін. Ці процеси зумовлені інформаційним бумом, пов'язаним з появою та розвитком новітніх технологій у всіх сферах суспільного та політичного життя, що призвело до необхідності доступу до інформації та швидкого обміну нею, а також до вдосконалення старих засобів комунікації та створення нових. Необхідність надання та отримання релевантної інформації в глобальному мультикультурному та багатомовному просторі актуалізувала питання ефективності комунікації, яке в першу чергу турбує політиків, покликаних професійно забезпечувати взаєморозуміння, недопущення та розв'язання конфліктів у глобальному просторі.

Для дослідження способів виокремлення важливої інформації у просторі політичної полеміки доцільно використовувати комплексний підхід до аналізу ролі й особливостей взаємодії мовних засобів в організації змісту та вираженні прагматичного спрямування текстів політичних промов. У цьому контексті важливо розрізняти лексичні, фонетичні та синтаксичні засоби, а також акцентувати на використанні експресивно-стилістичних засобів, спрямованих на переконання іншої сторони в необхідності виконання певної політичної дії,

зміну її політичних поглядів, переконань та установок, спонукати до вигідної для адресата суспільно-політичної реакції.

Стилістичні прийоми на синтаксичному рівні в політичній аргументації включають паралельні конструкції та повтори, які позитивно впливають на слухача через чіткий синтаксис та інтонаційний ритм [12, с. 270]. Вони слугують засобом виділення найбільш значущих фрагментів політичної промови, оскільки посилюють загальну виразність і створюють ритм у смислових фрагментах. Це підтверджується тим, що політики використовують несподівані паузи в межах однієї синтагми в найважливіших частинах своїх промов. У такий спосіб вони зміщують акцент на смисловий центр, виділений паузою. Оскільки вступ і висновок є найважливішими частинами політичного дискурсу, паузи майже завжди використовуються на початку і в кінці політичних промов.

Дослідження політичного дискурсу свідчать також про те, що політики широко використовують граматичний час, щоб впливати на адресата, підкреслюючи таким чином інформацію. Щоб завоювати довіру електорату, політичні лідери будують емоційний та експресивний дискурс, який часто порушує правила узгодження часів [3, с. 117]. Особливе значення для виокремлення і наголошення інформації має використання займенникових форм, що часто пов'язано з оцінністю. Перша особа множини дозволяє політикам використовувати лише позитивні конотації при зверненні до різних груп населення, створюючи серед них відчуття спільності. Перша особа однини характерна для політиків на високих посадах та для передвиборчих промов, це пояснюється бажанням кандидата створити імідж сильного та реформаторського політика. Інтонація та ритм також використовуються для підкреслення важливої інформації. Частина роботи політика полягає в тому, щоб використовувати інтенсивність і звучність свого голосу, щоб привернути увагу слухачів. Налаштування на певний ритм та інтонацію, а особливо їхня зміна в динаміці тексту не лише привертають увагу до промови і полегшують її сприйняття, а є одним з найсильніших засобів емоційного впливу на

слухачів [3, с.116].

Такі риси політичного дискурсу, як інтенція боротьби за владу, діалогічність, емоційність, інсценування, характеризуються використанням комічних елементів. Соціально-політична роль комічного полягає у пробудженні інтересу до політики загалом та її представників зокрема. Використання комічних елементів у політичному дискурсі є найбільш ефективним під час кризових ситуацій, зміни курсу країни, передвиборчих кампаній та у перехідні періоди [11, с. 80].

Отже, за останній час роль мови як засобу комунікації значно зросла, що стало актуальним не тільки для лінгвістів, але й для фахівців у різних сферах, особливо – у політичній. Політичний дискурс є важливим інструментом у взаємодії між політиками та громадянами, і його ефективність залежить від умінь політиків використовувати мовні засоби для досягнення мети. Зокрема, використання граматичного часу, займенників, інтонаційних та ритмічних засобів дозволяє акцентувати значущу інформацію та емоційно впливати на аудиторію.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 1

У першому розділі дипломної роботи було проведено аналіз теоретичних основ дослідження евфемізмів у французькому політичному дискурсі на матеріалі статей інтернет-видань.

У підрозділі 1.1 було розглянуто поняття про евфемізми. Виявлено, що евфемізми є мовними засобами, що використовуються для заміни або послаблення образливих, неприємних або неприйнятних слів чи висловів з метою політичної коректності.

У підрозділі 1.2 була досліджена історія виникнення та дослідження евфемізмів. Встановлено, що феномен евфемізмів має свої коріння в давніх часах і є предметом багатьох лінгвістичних досліджень. Зокрема, у

французькому політичному дискурсі евфемізми стали активно використовуватися наприкінці 20 століття внаслідок розширення феміністичного руху та боротьби за гендерну рівність.

Отже, перший розділ дипломної роботи надає теоретичні основи дослідження евфемізмів у французькому політичному дискурсі та визначає методологічні засади організації дослідження. Результати цього розділу будуть використані для подальшого аналізу та порівняння евфемізмів у французькому та українському політичному дискурсах з метою виявлення особливостей їх відтворення в українських перекладах.

РОЗДІЛ 2. Евфемізми у французьких ЗМІ та способи їх перекладу

2. Функціонування евфемізмів у французьких ЗМІ

Франція є країною з багатовіковою історією, яка відіграла важливу роль у формуванні політичних, культурних і соціальних цінностей у всьому світі. Цей багатогранний спадок проявляється і в медійній культурі Франції.

Однією з найвизначніших рис французької медійної традиції є створення живого емоційного діалогу між мас-медіа та громадськістю. Французькі медіа активно включаються у політичну дискусію, надають широку платформу для висловлювання різноманітних політичних, соціальних і культурних поглядів. Вони стимулюють громадську участь і активізм, сприяють розвитку громадського діалогу та формуванню громадянського суспільства.

Французькі політики, зокрема, відомі своєю експресивністю та енергією у висловлюваннях. Їхні тексти відрізняються використанням багатої емоційно оцінної лексики, що додає їм барвистості та виразності. Це створює особливу атмосферу у політичному дискурсі Франції, яка притягує увагу як місцевих, так і зарубіжних слухачів та глядачів.

Крім того, медійна культура Франції відзначається своєрідним ставленням до новаторських ідей та концепцій. Французи завжди були відкритими до нових технологій, наукових відкриттів і культурних тенденцій. Вони експериментують з різними формами медіа, зокрема, з використанням нових технічних засобів і комунікаційних платформ. Це сприяє розвитку медійного інноваційного середовища та стимулює креативність у медійній сфері.

Французька медійна традиція також пронизана швидкоплинністю життя і акцентує увагу на його енергетиці та стилі. Медіа відображають модні тенденції, культурні події і соціальні зміни, що дозволяє їм бути актуальними та привабливими для аудиторії.

Загалом, французька медійна культура є унікальною своєю

багатогранністю, експресивністю та енергією. Вона відображає історичний шлях Франції, де відбувалися трансформації від монархії та диктатури до демократії. Ці характеристики впливають на стиль і зміст французьких медіа, роблячи їх неповторними і цікавими для сприйняття.

2.1 Евфемізми на позначення понять із військової сфери:

У контексті російсько-української війни евфемізми у французьких ЗМІ також присутні. Серед них ми можемо виділити кілька основних груп: Евфемізми, що замінюють слово *guerre* (війна): *conflit*, *intervention militaire* (конфлікт, військове втручання). Варіант «*conflit*» зустрічається як евфемізм для пом'якшення негативної конотації слова *guerre*:

- «*Le **conflit** en Ukraine fracture les gauches européennes.*» (*Le Monde 02 avril 2023*)[18]

Або як синонім для уникнення тавтології:

- ««*Éclats du monde*» N°11 : *Et si la première année de **guerre** en Ukraine n'était que le prélude à un **conflit** plus violent?*» (*Le Figaro 09/02/2023*) [19] Те саме бачимо і у випадку з словосполученням *intervention militaire*: ● «*20 ans de la guerre en Irak: le discours historique de Dominique de Villepin contre **l'intervention militaire.***» (*Le Figaro 14 mars 2023*)[20]

- «*Le PIB du pays a reculé de 4% au troisième trimestre. Une conséquence, notamment, des sanctions occidentales consécutives à **l'intervention militaire** en Ukraine.*» (*Le Figaro 16/11/2022*)[21]

- «*Le chef du Kremlin a justifié **l'intervention militaire** de la Russie en Ukraine sans faire d'annonce, lors de la parade du 9 mai à Moscou.*» (*Le Figaro 10/10/2022*) [22]

- « ***L'intervention militaire** de la Russie en Ukraine ne s'appuie sur aucune légalité internationale.*» (*Le Monde 25 avril 2022*).[23]

- «*Cette augmentation est due aux **conflits** en Ukraine, en Éthiopie, en*

Birmanie et en Somalie.» (Le Figaro 24/04/2023)[24]

- *«Pour le souverain pontife, le **conflit** en Ukraine est indiscutablement une «guerre mondiale».» (Le Figaro 10/03/2023)[25]*

- *«Appuyés par les États-Unis, les responsables militaires ukrainiens ont planifié leurs contre-offensives de l'été à l'aide de ces jeux de plateau. L'armée américaine se prépare également à un futur **conflit** à Taïwan grâce à cet outil.» (Le Figaro 10/03/2023)[26]*

- *«Pékin a appelé la Russie et l'Ukraine à reprendre le dialogue et rejeté tout recours à l'arme nucléaire, dans un document en 12 points publié vendredi 24 février, un an après le début du **conflit**.» (Le Figaro 24/02/2023)[27]*

- *«Depuis le début du **conflit**, il y a un an, à travers leurs reportages, les journalistes du Figaro donnent à voir cette guerre sous tous ses angles. De Kiev à Bakhmout, nous vous proposons une sélection de notre format «story reportage».» (Le Figaro 24/02/2023)[28]*

- *«Olivier Kempf, ancien général de brigade, fait un point sur le **conflit** en Ukraine.» (Le Figaro 04/01/2023)[29]*

- *««Sur le **conflit** en Ukraine, je n'ai pas la même opinion que celle qu'on entend à longueur d'émissions de télévision», a déclaré François Fillon.» (Le Figaro 13/02/2023)[30]*

- *«Ukraine : Poutine désigne le **conflit** comme une «guerre».» (Le Figaro 23/12/2023)[31]*

У західних ЗМІ, зокрема у франкомовних, пряме використання слова *війна* (*guerre*) уникається, натомість подається неозначений опис ситуації через евфемізми, які не передають повноту реальності та пом'якшують враження читача преси, через що складається враження «несерйозності» чи «тимчасовості» війни, що шкодить публічному сприйняттю ситуації в Україні.

Евфемічний вираз *intervention militaire* (військове втручання) широко використовується в сучасній французькій пресі. В українських медіа, однак, використання подібних евфемізмів не розповсюджене. На нашу думку, це

може бути зумовлено не лише чітким політичним дискурсом, часте ігнорування евфемізмів до слова «війна» в українських медіа є своєрідним протиставленням до пропагандистських медіа РФ, що використовують їх постійно, це спроба називати речі своїми іменами.

- *«Між іншим, в Україні цей сегмент породила **війна**: 2016 року донецький художник Сергій Захаров після майже двох місяців у полоні донецьких терористів випустив графічний роман «Діра», в якому описав, точніше — намалював свої враження від окупації й полону.» (Детектор медіа 09 червня 2023)[32]*

- *«А експерти, яких він опитав, наголошують, що припинення вогню — невдале рішення, оскільки в такому разі **війна** може початися знову через деякий час.» (Детектор медіа 09 червня 2023)[33]*

- *«У згаданому вище опитуванні медійників до Дня журналіста траплялися думки, мовляв, **війна** «скасувала» стандарти, й вони більше не потрібні. Що ми ж не будемо щоразу бігати до росіян по «іншу точку зору» в темах про **війну**. Звісно, ні. Але цього і не вимагається. **Війна**, як і будь-яка екстраординарна подія, вимагає не спрощеного підходу, а більш вдумливого, глибшого.» (Детектор медіа 09 червня 2023)[34]*

- *«Це історія про жінку, в якій **війна** в Афганістані забрала чоловіка, а вторгнення Росії у 2014-му — старшого сина.» (Детектор медіа 8 червня 2023)[35]*

- *«8 червня о 12:00 на пресконференції в Українському кризовому медіацентрі експерти й експертки представлять результати дослідження впливу **війни** на клімат та розкажуть, чи врахований кліматичний вплив у повоєнній відбудові на різних рівнях, повідомила пресслужба громадської організації «Екодія.»(дм ЗМІ для змін 7 червня 2023)[36]*

- *««Я вважаю, що **війна** довела необхідність дотримання*

журналістських стандартів. Це функція ЗМІ, бо повідомляти можуть всі — а завданням професійних медіа є фільтрувати цю інформацію відповідно до стандартів», — сказав журналіст і телевізійний менеджер Олексій Мустафін.» (Детектор медіа 6 червня 2023)[37]

Евфемізми, що замінюють слово **bombardement** (бомбардування): *échange de tirs de missiles, frappe aérienne, frappe ciblée* (перестрілка ракетами, авіаудар, точковий удар). Ці евфемізми також можна віднести до евфемізмів, які спотворюють достовірність інформації. Подібні типи евфемізмів створюють картину відстороненості для читача, ніби, вони читають про події чи далекі від них, чи які їх не стосуються, тоді як українська преса уникає евфемізмів, адже це частина реальності для читачів українських ЗМІ, яку не завуалюєш словами, ефект пом'якшення переданого у тексті послання втрачає свою функцію відповідно до ролі преси у воєнний час – достовірність та ясність.

- *«Ternopil, la ville dont est originaire le duo électro Tvorchi, a été la cible de frappes samedi soir. Des entreprises commerciales et une organisation religieuse auraient été visées selon les autorités ukrainiennes.» (Le Figaro 14/05/2023)[38]*

- *«Les autorités ukrainiennes évoquent des frappes aériennes russes «sans précédent par leur puissance, leur intensité et leur variété.» (Le Figaro 18/05/2023). [39]*

- *« Israël a mené des frappes aériennes sur la bande de Gaza dans la nuit du jeudi 2 février, quelques heures après avoir intercepté une roquette tirée à partir de ce territoire palestinien.» (Le Figaro 02/02/2023)[40]*

- *««Des frappes aériennes par drones ont visé des sites sur le port d'al-Maya près de Zawiya pour le deuxième jour consécutif», a indiqué dimanche soir la chaîne Libya al-Ahrar, qui a publié une vidéo d'une embarcation incendiée dans le port entourée d'une épaisse colonne de fumée noire.» (Le Figaro 29/05/2023)[41]*

- *«L'explosion, qui a frappé un groupe d'éleveurs dans le centre du Nigeria et a fait 40 morts, viendrait d'une frappe aérienne.» (Le Figaro*

26/01/2023)[42] ● «*Somalie : frappe aérienne américaine près d'une base attaquée par des shebab.*» (Le Figaro 28.05.2023)[43]

● «*Un tir de missile russe a frappé le centre de Kharkiv dans la nuit du 5 au 6 juin, laissant un grand cratère au milieu de la rue.*» (Le Figaro 06/06/2023)[44] ● «*Un avion britannique visé par un tir de missile de l'aviation russe, sauvé par une défaillance technique.*» (Le Figaro 17/04/2023)[45]

У трьох прикладах вище евфемізм набуває метонімічності, замість військового терміну *бомбардування* в тексті використані словосполучення зі словом *frappe* – *удар*, які лише частково передають значення українського *бомбардування* і стирають початковий військовий контекст, оскільки слово *frappe* – загальноживане та використовується у низці інших не пов'язаних з війною контекстів. Це дозволяє позбавити повідомлення деталей, адже метонімія як стилістична фігура формується на описі лише опосередковано пов'язаному із самим явищем, яке евфемізується. Втім, при описі війни в Україні вживання евфемізмів стало нормою у французькій пресі, тому навіть евфемізми, попри функцію пом'якшення, асоціюються із війною у свідомості читача, хоча й оминаючи можливий повний ефект впливу на емоції. Вживання евфемізмів повторюється у пресі, які стосується війни між Палестиною та Ізраїлем, тобто це той варіант опису стану речей, який є прийнятним з точки зору франкомовних ЗМІ. Слово *frapper* є полісемічним, але загалом може вживатися як синонім до *taper* (LaRousse). В українських медіа можемо зустріти варіанти «удар», «обстріл». Вони мають приблизно однакові емоційні забарвлення, тому не можуть вважатися евфемізмами.

У той же час, якщо мова йде про бомбардування на території РФ, часто вживається евфемізм «бавовна», що утворився шляхом машинного перекладу з російського евфемізму «хлопок», що замінював «вибух»:

● «*У росії вранці, 11 травня, заявляли про чергову "бавовну" у курській і брянській областях.*» (УНН, 12 травня 2023)[46]

● «*«Бавовна» в Луганську: прилетіло в лігво окупантів.*» (Главком

08.06.2023)[47]

- *« До Белгородської області знову завітала "бавовна": загорівся енергооб'єкт.» (ТСН 05.06.2023)[48]*

- *«Ранок у Мелітополі почався з гучної "бавовни".» (ТСН 28.05.2023)[49]*
- *«27 днів. Рівно стільки часу минуло з попередньої атаки дронів на Москву. Тоді «бавовна над Кремлем» призвела до струсу пропагандистського повітря на тему «удар в саме серце Росії».» (Детектор медіа 31 травня 2023)[50]*

- *«По-друге, про тимчасовість цього «визволення» вже свідчить «бавовна», яка з'являється на об'єктах окупантів, розташованих на руїнах Маріуполя.» (Детектор медіа 22 травня 2023).[51]*

- *««Бавовна» в Криму теж не додає ворогу волі до перемоги. Водночас дуже важко і нашим захисникам, наголосив Варченко.» (Детектор медіа 01 травня 2023)[52]*

- *«Чи робить вона їх законними цілями для військових, з огляду на випадки з ударами по медіа та неоднозначністю в міжнародному праві? Цілком імовірно, що «бавовна» в офісах російських медіа може стати реальністю.» (Детектор медіа 22 квітня 2023)[53]*

- *««Бавовни буде багато». Притула та Стерненко зібрали суму втричі більшу, ніж планували.» (Детектор медіа 11 жовтня 2022)[54]*

Ці приклади ілюструють цікавий випадок надання слову *бавовна* додаткової конотації, якої не існувало до подій 2022 року. Створений в умовах війни евфемізм, який використовується українською пресою, почався як сатирична спроба докорити російським ЗМІ за їхню заангажованість та цензуру, взагалі культуру евфемізмів у пресі.

Війна завжди призводила до загибелі людей, жертв серед цивільного населення, хвороб і поранень унаслідок воєн. Теми хвороб і смерті часто евфемізовані не тільки мовою засобів масової інформації, а й у мовленні людей. Що стосується мови засобів масової інформації, то евфемізація смерті

здебільшого пов'язана з бажанням захистити реципієнта від шоку. Ми визначили такі евфемізми:

« **Mourir** », « **mort** » (померти, смерть): *coûté la vie, s'en aller, disparaître, partir pour un autre monde, perdre la vie, la disparition, le départ, le dernier sommeil* (піти, зникнути, піти в інший світ, втратити життя, заснути останнім сном тощо).

- «*Une collision entre deux trains, qui a coûté la vie à 57 personnes, fragilise le gouvernement conservateur.*»(Le Figaro 06/03/2023)[55]
- «*L'acteur américain encourt jusqu'à cinq ans de prison s'il est reconnu coupable de négligence aggravée dans l'accident qui avait coûté la vie à directrice de la photographie Halyna Hutchins.*» (Le Figaro 01/02/2023)[56]

Евфемізм *coûter la vie* часто вживається у контексті природних чи техногенних катастроф, аварій, нещасних випадків, коли вину за смерть можна перекласти на іншу фігуру або явище. В українських статтях є прямий відповідник французькому: *війна забрала життя...* Евфемізми на позначення смерті широко використовуються не тільки в статтях, присвячених війні та військовим діям, а й у статтях про дорожньо-транспортні пригоди або про теракти.

- «*Пішов з життя відомий український політик.*» (ua.news 09.11.2022)[57]
- «*Пішов з життя молодий український музикант.*» (Патріот Донбасу 26.02.2023)[58]

Приклади, пов'язані із подачею новин про чиюсь смерть, як в українській, так і у французькій пресі наближені у своїй кількості використання евфемізмів. Цей потяг пом'якшити емоційність сприйняття смерті з'явився як природна психологічна реакція людей на термінальність життя і як відповідь на табуїзованість теми смерті, яка зараз зникає, однак залишає після себе культуру використання евфемізмів, деякі з яких настільки вкорінилися, що іноді можуть використовуватися і без інтенції пом'якшення. У цій підкатегорії евфемізмів найяскравіше проявляється аспект метафоричності: піти з життя, покинути цей світ, відійти на той світ – це зразки метафор.

Евфемізми до слова «смерть» також зустрічаємо і в українських медіа по відношенню до загиблих військовослужбовців, жертв військових злочинів та відомих людей. Так, найпопулярнішим є евфемізм «піти з життя»:

- «*Пішов із життя військовий з Волині.*» (Волинські новини 04.05.2022)[59]

- «*Пішов із життя військовий з Рівненського району, який лікувався у Львівському госпіталі.*» (Rivne Media 01.04.2023)[60]

Тема війни і смертей досить болюча для сучасного українського суспільства, тому вживання евфемізмів пояснюється спробою згладити негативний досвід, який переживає нація.

« **Victime** » (жертва) - *dommages collatéraux, pertes civiles* (супутні втрати, жертви серед мирного населення).

- «*Guerre en Ukraine: la Moldavie plie sous les dommages collatéraux*» (*Le Figaro* 13.03.2022).»[61]

Дослідження показують, що в українських медіа засобах масової інформації (ЗМІ) найчастіше використовується термін *жертва* без вживання пом'якшувальних засобів. Це засвідчує відмінність в українській мові порівняно з іншими мовами, де часто вживаються пом'якшувальні форми для надання більшого співчуття та уникнення негативного звучання.

Семантика слова *жертва* пов'язана зі становленням поняття про особу, яка стає об'єктом насильства, катастрофи, злочину або інших негативних подій. Українська мова не передбачає вживання пом'якшувальних форм для цього слова, оскільки вона спирається на точність та ясність вираження. Однак, використання пом'якшувальних засобів може бути сприйнятим як спроба вираження більшого розуміння, симпатії та підтримки до жертви.

Завдяки аналізу та систематизації фактичного матеріалу з'ясувалося, що під час опису воєнних подій евфемізми найчастіше використовуються мовою сучасної французької преси, щоб приховати негативні події, такі як смерть, війна, воєнні дії. Евфемізми слугують для зменшення негативної конотації цих

важливих питань. Однак їх також використовують для спотворення реальності та введення реципієнта в оману.

Ставлення до евфемізації неоднозначне. У сучасній французькій пресі використання евфемізмів здебільшого викликає резонанс у суспільстві, а подекуди й несприйняття з боку слухачів/читачів. Дехто звинувачує журналістів у зловживанні ними, інші нейтрально ставляться до цього, вважаючи, що публіцистичний стиль і преса не можуть існувати без політкоректності, інші схвалюють і заохочують їхнє використання. Звісно, ми ніколи не відмовимося і не припинимо використовувати евфемізми у статтях про політичне та соціальне життя. Сьогодні дедалі більше дослідників доходять висновку, що цю ідею необхідно модифікувати і використовувати цей лінгвістичний інструмент у міру. Евфемізми етичного типу мають найпоширеніше використання в сучасному мовленні. Навіть повсякденна мова людини в сучасному суспільстві рясніє евфемізмами. Коли ми говоримо про релігійні, расові, соціальні, статеві та інші відмінності, необхідно завжди пам'ятати про рівність усіх людей, щоб не видатися грубим, а в деяких ситуаціях щоб не бути притягнутим до суду. Соціальні проблеми, що висвітлюються у французьких засобах масової інформації, в основному пов'язані з явищами міграції, бідністю районів, злочинністю та безробіттям. Такі сюжетні лінії часто породжують маніпулятивні заголовки, упередження та розпалювання ненависті, оскільки гучні події та сенсації завжди користуються великим попитом.

Вивчаючи евфемізми, потрібно залучати до аналізу не лише самі евфемічні вирази, а й соціокультурне та лінгвістичне тло, на якому вони використовуються. Соціальними чинниками є комунікативна ситуація, роль і статус комуніканта та реципієнта, їхня соціальна, расова, національна та вікова приналежність.

Під час вивчення публіцистичних матеріалів ми визначили евфемізми, які найчастіше використовують журналісти. Вони намагаються не зачіпати особисті інтереси різних соціальних, національних і расових верств

населення.

2.2 Евфемізми на позначення понять із соціально-політичної сфери:

Нижче наведемо приклади евфемізмів, які стали вже звичними для сучасної французької преси і навіть певною мірою класичними замінами. Сьогодні слово **noir** (чорний) стає дедалі рідкіснішим у пресі, а слово **nègre** (негр) не трапляється ніколи, заведено замінювати ці слова евфемічними виразами: " afro-américain ", " gens de couleur ", " homme de couleur ", " africain " (афроамериканець, кольорові люди, кольорова людина, африканець). • «*La famille d'un Afro-Américain mort après des violences policières poursuit la ville de Memphis.*» (Le Figaro 20.04.2023)[62]

- «*Le gouverneur de Floride défend l'interdiction d'un cours sur l'histoire afro-américaine.*» (Le Figaro 23.01.2023)[63]

- «*Festival de Cannes : le cinéma africain se fraye un passage sur la Croisette.*»(Le Figaro 23/05/2023)[64]

Український медіа простір виявляє певний рівень чутливості до використання висловів, які можуть мати образливий характер або спричиняти дискримінацію. Слово «негр», зокрема, є одним з таких термінів, яке викликає обурення і неприйнятність серед багатьох осіб.

Саме тому, з метою уникнення негативних конотацій та збереження поваги до різних расових та етнічних груп, українські ЗМІ використовують альтернативні вирази для опису осіб з африканського походження. Замість слова «негр», більш прийнятними термінами є «темношкірий» чи «чорношкірий». Вони нейтральні з точки зору расової приналежності та не мають негативних підтекстів.

Крім того, коли йдеться про громадян України з африканським походженням, можна використовувати термін «афро-українець». Цей термін виокремлює громадянство та належність до української культури та

спільноти, одночасно вказуючи на етнічну приналежність.

Приклади з українських медіа:

- «Американські ЗМІ: **чорношкірі американці** стали жертвами "країни інфляції.» (crionline 22.07.2022)[65]
- «Вовчанськ зайняли війська НАТО. Саме так і ніяк інакше. Пишуть звіди, що українських нацистів у місті практично немає. Багато **чорношкірих** та англомовних. Така сама ситуація в Козачій Лопані.» (УНІАН 12.09.2022)[66]
- «Одночасно відбулася інша історична подія: Хакім Джеффріс увійшов в історію як перший **чорношкірий** депутат, який очолив партію в Конгресі.» (espresso.tv 7 січня 2022)[67]
- «Журнал «Американський католик» опублікував ікону блаженного Августина, якого зобразили **темношкірим.**» (СПЖ 02 травня 2023)[68]

Як і у французькій пресі норми політкоректності поважаються та не ігноруються в Україні, більшість грубих та зневажливих термінів на позначення раси чи кольору шкіри були замінені повністю на евфемізми, що є ознакою прогресивності мови та наявності реакції суспільства на виклики сьогодення і готовність прийняти уроки історії.

Крім того, у сучасній французькій пресі інколи трапляється евфемічний вираз *les minorités ethniques* (етнічні\ національні меншини), для опису людей з небілою шкірою.

- « *Cacher ou éviter de mettre en avant son appartenance à **une minorité ethnique** ou culturelle : les jeunes actifs sont encore nombreux à devoir coller à des standards de l'entreprise qui ne sont pas les leurs.*» (Le Figaro 13/04/2023)[69]
- «*Disney censure des épisodes en Chine, place des messages en forme de sermon citoyen en début de certaines vidéos, et s'impose des quotas de **LGBT et minorités ethniques** dans ses nouvelles productions.*» (Le Figaro 01/03/2023)[70]

Інколи цей термін використовується для опису біженців із країн Сходу або протилежної до домінантної у певній культурі нації.

Приклади з українських медіа:

- *«Правовий статус ромської національної меншини в Україні.»* (БПД 07.04.2023)[71]
- *«Рада схвалила законопроект про національні меншини. Це одна з умов початку переговорів про вступ у ЄС.»* (hromadske 13 грудня 2022)[72]
- *«Українська делегація обговорила питання забезпечення прав нацменшин у Раді Європи.»* (Євроінтеграційний портал 01.04.2023)[73]
- *«Члени Національної ради обговорили з головою Державної служби України з питань етнополітики та свободи совісті ситуацію в релігійній сфері і проблемні питання національних меншин.»* (Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення 05.04.2023)[74]
- *«Права національних меншин, примусова конфіскація землі та особливості вступної кампанії наступного року.»* (Центр спільних дій 28 листопада 2022)[75]

Цей евфемізм використовується з метою вибудувати політкоректний дискурс, в якому немає місця пейоративним термінам, наприклад, в українських реаліях – це *ромська національна меншина*.

Наступна група евфемізмів використовується для заміни слів, що позначають вік людини. Сучасна французька преса часто уникає використання слова **vieux** (старий), замінюючи його виразами: *retraités, personne de troisième âge, personnes âgées, d'un certain age, d'un age mur* (пенсіонер, людина похилого віку, люди похилого віку, певний вік і т.д.) або використовуючи прикметник *senior* (літня людина), запозичений з англійської мови.

- *« Selon le baromètre 2022 sur la retraite, réalisé par la Carac avec OpinionWay, plus d'un retraité sur deux est insatisfait du montant de sa*

retraite. Près d'un tiers des retraités considèrent qu'ils s'y sont pris trop tard pour se préparer.» (Le Figaro 26/11/2022)[76]

• *«Organiser l'aide à domicile d'une personne âgée: nos conseils.» (Le Figaro 26/05/2023)[77]*

Зважаючи на те, що евфемізм вважається стилістичною фігурою, можна визначити його підвид залежно від образів, на які він спирається, чи понять, з якими він перегукується. Евфемізми на позначення віку людей часто є перифразами, ми виключаємо змістове ядро, яким є слово *старий*, наприклад, і описуємо те ж поняття іншими словами, намагаючи пом'якшити негативну конотацію або зовсім її приховати: *les retraités* – пенсіонери, *une personne âgée* – людина похилого віку.

Приклади з українських медіа:

• *«Як допомогти, щоб не образити: БФ «Старенькі» пропонує делікатні способи допомоги літнім людям.» (ДМ ЗМІ для змін 13 березня 2023)[78]* • *«Частіше за все літні люди соромляться підтвердити, що потребують допомоги, тому пропозиції та питання можуть змусити їх ніяковіти. Просто тихенько та завчасно повідомте, що оплатите покупку старенького чи старенької.» (ДМ ЗМІ для змін 13 березня 2023). [78]*

Слова *старенький* чи *старенька* не можна назвати повноцінними евфемізмами, однак в українській мові наявність пом'якшувальну суфікса -еньк виконує ту ж функцію, що і евфемізм у французькій мові.

• *«Відтоді філії фонду, які займаються розвезенням їжі та предметів першої необхідності для самотніх літніх людей, відкрилися у Дніпрі, Львові, Харкові, Краматорську, Бориславі й Коломиї.» (ДМ ЗМІ для змін 13 березня 2023)[79]*

Ці евфемізми усувають неприємні для реципієнта вирази, що можуть викликати негативні емоції та поставити його в незручне становище. У наступній групі евфемізмів аналогічна ситуація. Для опису (людей з

обмеженими можливостями) **les personnes handicapées** не прийнято використовувати слова *invalide, aveugle* (інвалід, сліпий). Ця група евфемізмів базується на перифразі: стрижневий образ, який є неполіткоректним замінюється на описовий термін чи визначення. Найчастіше український та французький тексти містять спільні чи дуже наближені евфемізми, що спрощує роботу перекладачеві. *Invalide* (інвалід) – *personnes en situation de handicap, handicapé, personne à mobilité réduite* (люди (особи) з обмеженими можливостями). ● « *Quelles aides pour les personnes en situation de handicap?*» (Le Figaro 28/07/2022)[80]

- «*Le président de la République a annoncé en personne 70 nouvelles mesures «très fortes» pour améliorer la vie des personnes en situation de handicap. Scolarisation des enfants, emploi des personnes handicapées, accessibilité, simplification des démarches administratives...*» (Le Figaro 26/04/2023)[81]

- «*Le fondateur de l'association Simon de Cyrène met en avant l'importance de la vie partagée entre personnes valides et personnes handicapées après un accident.*» (Le Figaro 04/04/2023)[82]

Приклади з українських медіа:

- «*Відеоінструкція, як поводитися під час ожеледиці, для людей з особливими потребами.*» (ДСНС 17.04.2023)[83]

- «*Відзначаючи Міжнародний день інвалідів, прогресивне людство засвідчує цим, що громадяни з обмеженими фізичними можливостями потребують особливої уваги.*» (DOLC.DP 05 грудня 2022)[84] ● «*Нині, 5 травня, Міжнародний день боротьби за права людей з інвалідністю. Наголосимо, “людей з інвалідністю”, не “інвалідів”. Цей термін вийшов з українського вжитку на законодавчому рівні ще в 2018 році, таким чином акцентуючи на людині, а не на її фізичних чи інтелектуальних вадах.*» (Інформатор 05.05.2022)[85]

- «*Коли починаються бойові дії, більшість людей поспішають*

перебратися в безпечні райони, забезпечуючи безпеку собі, своїм сім'ям і близьким. Але для багатьох літніх людей і людей з обмеженими можливостями це або неможливо, або дуже складно. На жаль, плани евакуації, пропоновані владою, часто не розраховані на ці групи населення. Інваліди часто не можуть дістатися до вокзалів і притулків, які часто недоступні для людей з обмеженою рухливістю. Отже, багато літніх людей і людей з обмеженими можливостями не розуміють, як отримати доступ до транспорту і допомоги.» (People in Need 01 жовтня 2022)[86]

В українських паралельних текстах евфемізми на позначення фізичних обмежень людей схожі за семантичним складом із французькими: замість слів інвалід (*invalide*) припускається перифразовий евфемізм, який описує ситуацію без зневажливих конотацій чи виокремлення людей як абсолютно недієздатних. Наприклад, за допомогою виразів *personnes en situation de handicap* та *людей з обмеженими можливостями*. У сучасному дискурсі навіть наведені вище евфемізми можуть вважатися нетолерантними чи просто некоректними, адже кожна людина по-своєму особлива і у всіх людей є певна межа фізичних можливостей. Рекомендується зазначати стать людини, наприклад, говорити «дівчина на інвалідному візку», а не «інвалід-колясочник».

Aveugle (сліпий). Цей прикметник замінюється такими евфемістичними виразами: *handicapé de la vue, non-voyant* (інвалід по зору, незрячий). ● « *Les deux fondateurs de l'entreprise, qui participent ce mercredi soir à l'émission de M6 «Qui veut être mon associé ?», ont créé deux produits technologiques aidant les non-voyants à mieux détecter les obstacles.» (Le Figaro 08/02/2023)[87]*

- «*Deux élèves gardiens de la paix sauvent un non-voyant en arrêt cardiaque dans un TGV.» (Le Figaro 28/04/2023)[88]*

Приклади в українських медіа :

- «*Особам з інвалідністю першої групи по зору надається право*

безплатного користування радіотрансляційною точкою.» (Безоплатна правова допомога 31 жовтня 2022)[89]

- *«Працевлаштування незрячих осіб на сьогодні можливе лише на підприємствах УТОС, які використовують ручну працю незрячих і тому потребують допомоги фонду соцзахисту інвалідів. Місцеві осередки УТОС у співпраці з місцевою владою вирішують питання зменшення бар'єрності міської інфраструктури, фізичного супроводу незрячих, надання пільг, побутового обслуговування тощо.» (Укрінформ 4 червня 2021) [90]*

У назві державної установи було збережено вкорінений та застарілий спосіб опису людей з особливими потребами – **фонду соцзахисту інвалідів**, що вказує на законсервованість мови у бюрократичних елементах.

- *«Сімдіков з народження має інвалідність першої групи: незрячий, страждає на ДЦП і пересувається на інвалідному візку. Тому повістка його вкрай здивувала. Ще більше його здивувало те, що у військкоматі його вважають ухилинтом, оскільки нібито надсилали повістки й раніше.» (t1.ua 29 травня 2022) [91], вираз «страждає на ДЦП» є неполіткоректним, краще було б обрати варіант «хворий на ДЦП».*

- *«Після розголосу в ЗМІ незрячому батьку-одинаку вдалося за пожертви придбати квартиру у Вінниці.» (vinbazar 02 вересня 2022)[92]* У наведених вище прикладах лексеми евфемізмів однакові, що вказує на

єдину логіку їх формування, а отже, є для перекладача підставою використати прямий переклад для відтворення рівнозначного експресивного ефекту.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2

У другому розділі дипломної роботи було досліджено функціонування евфемізмів у франкомовних ЗМІ з фокусом на військову та соціально-політичну тематики.

Аналізуючи евфемізми військової тематики, було виявлено, що вони використовуються для пом'якшення або замаскування негативних аспектів війни та військових конфліктів. Це включає вживання висловів, що замінюють прямі терміни або події, які можуть бути сприйняті як жорстокі або небажані. Такі евфемізми використовуються з метою зниження емоційного заряду та створення позитивного враження про військові дії.

У контексті соціально-політичної тематики, евфемізми використовуються для заміни прямих та простих слів, що можуть бути образливими, неприємними або неприйнятними для деяких соціальних груп. Вони сприяють політичній коректності, уникненню конфліктів та забезпеченню більшого розуміння та толерантності в суспільстві. Ці евфемізми можуть включати вживання загальних або затушовуючих слів, що нівелюють негативний вплив певних політичних або соціальних явищ.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження евфемізмів у французькій та українській пресі були виявлені наступні факти.

По-перше, евфемізми використовуються в обох мовах для згладжування негативних аспектів, створення приємнішого враження та підвищення комунікативної прийнятності інформації. Це стосується різних сфер життя, включаючи політику, соціальні питання, економіку та медіа. Використання евфемізмів допомагає уникнути прямого висловлювання неприємних фактів або понять, зменшити конфліктність та залучити більше зацікавленості читачів.

По-друге, евфемізми в пресі мають риторичну функцію. Вони допомагають створювати ефектні заголовки та текстові конструкції, захоплювати увагу аудиторії та підсилювати емоційну реакцію на представлену інформацію. Використання евфемізмів сприяє естетичному вдосконаленню мовного висловлювання, надає можливість звертатися до емоційного сприйняття та відчуття читачів.

По-третє, евфемізми в пресі можуть використовуватися для політичного маніпулювання та впливу на громадську думку. Їх вживання може спрямовуватися на формування певного ставлення до подій, осіб або понять. Це може включати застосування евфемізмів для приховування суттєвих аспектів проблеми, зміни її інтерпретації або створення сприятливої думки про конкретну ситуацію.

У результаті дослідження евфемізмів у французькій та українській пресі, ми здобули наступні знання:

1. Дослідження дозволило нам краще розуміти, що евфемізми є лінгвістичними засобами, які застосовуються для згладжування або пом'якшення негативних аспектів, неприємних фактів або понять. Вони можуть бути використані для підвищення комунікативної прийнятності

інформації або покращення іміджу об'єкта згадки.

2. Ми розглянули різні контексти вживання евфемізмів у французькій та українській пресі. Виявилось, що їх використання часто залежить від політичних, етичних та соціокультурних мотивів. Евфемізми можуть бути використані для підсилення риторичної ефективності текстів, політичного маніпулювання або дотримання культурних норм.

3. Дослідження дозволило нам розуміти, як використання евфемізмів може впливати на сприйняття читачів. Вони можуть змінювати емоційну реакцію, ставлення та розуміння інформації. Це має значення як для журналістів, які намагаються досягти певної реакції аудиторії, так і для читачів, які повинні бути усвідомлені про можливу маніпуляцію через вживання евфемізмів у медіа.

4. З нашого дослідження ми отримали узагальнення певних тенденцій використання евфемізмів у французькій та українській пресі. Наприклад, ми помітили, що вони частіше вживаються у політичних та соціальних сферах, де знаходяться найбільш актуальні теми і найбільший інтерес громадськості.

Ці знання розширюють наше розуміння використання евфемізмів у медійному дискурсі, а також мають важливе значення для дослідників, журналістів та всіх, хто цікавиться мовою та комунікацією. Дослідження евфемізмів у французькій та українській пресі є важливим кроком у розумінні мовних стратегій та маніпулятивних тенденцій у сучасному медійному середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексєєва І.О. Евфемізми як відображення соціальних змін: від позначення табу до етикетних форм та політичної коректності. Мовні та концептуальні картини світу. 2002. С.1-10.
2. Антрушина Г.Б. Лексикологія англійської мови . 1985.
3. Васік Ю.О. Ритмічна обумовленість комунікативної стратегії політичної промови. 2005. с. 116-117
4. Енциклопедичний словник // Універсальний словник-енциклопедія. — 4- те вид. — К. : Тека, 2006
5. Заботкіна В.І. Нова лексика сучасної англійської мови. 1989.
6. Карасік В.І. Мовна особистість: проблеми лінгвокультурології та функціональної семантики. 1999.
7. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. 2000. 368с.
8. Крисін Л.П. Евфемізми у сучасному мовленні. 1994. с.28-49
9. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: філологія. 2019 № 38 том 2, Корнелаєва Є. В., ЛІНГВАЛЬНІ ЗАСОБИ УТВОРЕННЯ ЕВФЕМІЗМІВ
10. Перельман Х. Мова та моделювання соціальної взаємодії. 1987. С.207-264.
11. Сергієнко А. В. Космічне в семантиці політичного дискурсу. 2004. с. 75- 80
12. Сидоренко В.В. Інтонаційні засоби впливу в усному політичному дискурсі. 2003. с. 270-273
13. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія (Голянич М.І.; Стефурак Р.І.; Бабій І.О.) 2011. з 63.
14. Третьякова Т.П. Досвід лінгвістичного аналізу аргументації у політичному діалозі. 2004. -С.299-320.
15. Фесенко І.М. Ономасіологічні особливості теонімів у загальнонародній англійській та англійській мові географії.1993. – С.22–27.

16. Шейгал Є. І. Евфемізація у політичному дискурсі. 2000. с.123-124

17. Glossographia, or, A dictionary interpreting all such hard words of whatsoever language now used in our refined English tongue with etymologies, definitions and historical observations on the same : also the terms of divinity, law, physick, mathematicks and other arts and sciences explicated / by T.B.

Електронні ресурси:

18. Le Monde. Le conflit en Ukraine fracture les gauches européennes. URL: <http://surl.li/hwxtf>

19. Le Figaro. «Éclats du monde» N°11 : Et si la première année de guerre en Ukraine n'était que le prélude à un conflit plus violent ? URL: <http://surl.li/hwxty>

20. Le Figaro. Il y a 20 ans, le discours marquant à l'ONU de Dominique de Villepin contre la guerre en Irak. URL: <http://surl.li/hwxuj>

21. Le Figaro. La Russie officiellement en récession. URL: <http://surl.li/hwxuq>

22. Le Figaro. Guerre en Ukraine: selon Vladimir Poutine, «l'opération spéciale» visait à prévenir une agression de Kiev. URL: <http://surl.li/hwxvf>

23. Le Monde. L'intervention militaire de la Russie en Ukraine ne s'appuie sur aucune légalité internationale. URL: <http://surl.li/hwxvo>

24. Le Figaro. Le nombre de victimes civiles d'armes explosives a augmenté de 83% en 2022, selon un rapport. URL: <http://surl.li/hwxwg>

25. Le Figaro. L'Ukraine concentre «des intérêts impériaux» et «pas seulement de l'Empire russe», selon le pape François. URL: <http://surl.li/hwxwn>

26. Le Figaro. Guerre en Ukraine : comment le «wargaming» influence les conflits modernes. URL: <http://surl.li/hwxwx>

27. Le Figaro. Ukraine : Pékin appelle au dialogue et rejette tout recours à l'arme nucléaire. URL: <http://surl.li/hwxxn>

28. Le Figaro. Guerre en Ukraine : Kiev dit «avancer» autour de Bakhmout, Moscou affirme progresser dans la ville. URL: <http://surl.li/hwxxz>

29. Le Figaro. «Je suis une éponge qui reçoit des informations» : comment bien raconter la guerre en Ukraine? URL: <http://surl.li/hwxyk>

30. Le Figaro. François Fillon: «Sur le conflit en Ukraine, je n'ai pas la même opinion que celle qu'on entend à longueur d'émissions de télévision». URL: <http://surl.li/hwxyt>
31. Le Figaro.Ukraine : Poutine désigne le conflit comme une «guerre». URL: <http://surl.li/hwxyy>
32. Детектор медіа. Журналістика сліз і страху. URL: <http://surl.li/hwxzz>
33. Детектор медіа. Україна може вступити в НАТО, якщо відмовиться від захоплених Росією територій. URL:<http://surl.li/hwyar>
34. Детектор медіа. Фальшивий баланс і знетронення. Як західні ЗМІ потонули у хвилі від підриву дамби Каховської ГЕС. URL: <http://surl.li/hwyba>
35. Детектор медіа. Українські документалісти: Україна взяла на себе роль бійця, а Росія претендує на роль жертви. URL: <http://surl.li/hwybj>
36. дм ЗМІ для змін. «Екодія» презентує результати дослідження «Як війна посилює зміну клімату.» URL: <http://surl.li/hwybz>
37. Детектор медіа. Українські медіа, попри війну, залишились вільними і набули нового статусу в глобальній журналістиці, — медіаексперти. URL: <http://surl.li/hwyci>
38. Le Figaro. Guerre en Ukraine : la ville du duo ukrainien de l'Eurovision bombardée pendant la soirée. URL:<http://surl.li/hwycv>
39. Le Figaro. Guerre en Ukraine : de nouvelles attaques «sans précédent» sur Kiev et plusieurs régions. URL: <http://surl.li/hwycy>
40. Le Figaro. Frappes aériennes israéliennes sur la bande de Gaza. URL: <http://surl.li/hwydg>
41. Le Figaro. Libye : au moins deux morts dans des frappes aériennes avec des drones. URL: <http://surl.li/hwydt>
42. Le Figaro. Mystérieuse explosion au Nigeria : le bilan le monte à 40 morts. URL:<http://surl.li/hwyef>
43. Le Figaro.Somalie : frappe aérienne américaine près d'une base attaquée par des shebab. URL:<http://surl.li/hwyew>
44. Le Figaro.Un missile russe laisse un cratère en plein Kharkiv. URL:

<http://surl.li/hwyfu>

45. Le Figaro. Un avion britannique visé par un tir de missile de l'aviation russe, sauvé par une défaillance technique. URL:<http://surl.li/hwygu>

46. УНН. На росії "бавовна": повідомляють про "роботу ППО" над белгородом. URL: <http://surl.li/hwyhn>

47. Главком . «Бавовна» в Луганську: прилетіло в лігво окупантів . URL: <http://surl.li/hwyhx>

48. ТСН. До Белгородської області знову завітала "бавовна": загорівся енергооб'єкт . URL: <http://surl.li/hwyio>

49. ТСН .Ранок у Мелітополі почався з гучної "бавовни". URL:<http://surl.li/hwyiy>

50. Детектор медіа. Коли росіяни зупинять «безпілотний проєкт» Путіна: дайджест пропаганди за 30 травня 2023 року . URL: <http://surl.li/hwykc>

51. Детектор медіа. Чому F-16 це не просто винищувач: дайджест пропаганди за 19-21 травня 2023 року . URL: <http://surl.li/hwykr>

52. Детектор медіа. Про що говорили в етері марафону «FreeДом» 29 квітня 2023 року . URL:<http://surl.li/hwynt>

53. Детектор медіа.Під прицілом «РІА новости» та інші: чи законно?. URL:<http://surl.li/hwynz>

54. Детектор медіа. «Бавовни буде багато». Притула та Стерненко зібрали суму втричі більшу, ніж планували . URL:<http://surl.li/hwyoh>

55. Le Figaro. Grèce: le deuil et la colère après un drame ferroviaire. URL: <http://surl.li/hwyox>

56. Le Figaro. Tir mortel sur un tournage: Alec Baldwin formellement inculpé d'homicide involontaire . URL: <http://surl.li/hwypf>

57. ua.news. Пішов з життя відомий український політик. URL: <http://surl.li/hwypm>

58. Патріот Донбасу. Пішов з життя молодий український музикант. URL:<http://surl.li/hwypw>

59. Волинські новини. Пішов із життя військовий з Волині.. URL:

<http://surl.li/hwyqx>

60. Rivne Media . Пішов із життя військовий з Рівненського району, який лікувався у Львівському госпіталі . URL: <http://surl.li/hwyrn>

61. Le Figaro. Guerre en Ukraine: la Moldavie plie sous les dommages collatéraux. URL:<http://surl.li/hwysi>

62. Le Figaro.La famille d'un Afro-Américain mort après des violences policières poursuit la ville de Memphis. URL: <http://surl.li/hwysz>

63. Le Figaro.Le gouverneur de Floride défend l'interdiction d'un cours sur l'histoire afro-américaine. URL: <http://surl.li/hwytp>

64. Le Figaro. Festival de Cannes : le cinéma africain se fraye un passage sur la Croisette. URL: <http://surl.li/hwyuc>

65. Crionline. Американські ЗМІ: чорношкірі американці стали жертвами "країни інфляції" . URL: <http://surl.li/hwyvv>

66. УНІАН. "Багато темношкірих і англомовних": розпропаганда запустила фейк про "війська НАТО у Вовчанську". URL:<http://surl.li/hwywl>

67. Espresso.tv . Кевін Маккарті отримав пост спікера Палати представників США після 15 турів голосування. URL: <http://surl.li/hwyxe>

68. СПЖ. Католицьке ЗМІ зобразило блаженного Августина темношкірим. URL: <http://surl.li/hwyxo>

69. Le Figaro.Diversité en entreprise : les salariés issus de minorités optent pour la stratégie de l'autruche. URL: <http://surl.li/hwyud>

70. Le Figaro.Quand la Walt Disney company traque les «représentations négatives». URL:<http://surl.li/hwyuo>

71. БПД. Правовий статус ромської національної меншини в Україні. URL: <http://surl.li/hwyzc>

72. Hromadske. Рада схвалила законопроект про національні меншини. Це одна з умов початку переговорів про вступ у ЄС. URL:<http://surl.li/hwyzo>

73. Євроінтеграційний портал. Українська делегація обговорила питання забезпечення прав нацменшин у Раді Європи. URL: <http://surl.li/hwyzy>

74. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення.

Члени Національної ради обговорили з головою Державної служби України з питань етнополітики та свободи совісті ситуацію в релігійній сфері і проблемні питання національних меншин. URL:<http://surl.li/hwzaj>

75. Центр спільних дій. Права національних меншин, примусова конфіскація землі та особливості вступної кампанії наступного року. URL:<http://surl.li/hwzaz>

76. Le Figaro.Retraites : ce qu'en pensent les retraités. URL:<http://surl.li/hwzbo> 77.Le Figaro. Organiser l'aide à domicile d'une personne âgée: nos conseils. URL: <http://surl.li/hwzcg>

78. ДМ ЗМІ для змін. Як допомогти, щоб не образити: БФ «Старенькі» пропонує делікатні способи допомоги літнім людям. URL:<http://surl.li/hwzda>

79. ДМ ЗМІ для змін. Як допомогти, щоб не образити: БФ «Старенькі» пропонує делікатні способи допомоги літнім людям. URL:<http://surl.li/hwzda>

80. Le Figaro . Quelles aides pour les personnes en situation de handicap ? URL: <http://surl.li/hwzep>

81. Le Figaro . Conférence nationale du handicap: «Les fauteuils roulants seront intégralement remboursés dès 2024», promet Emmanuel Macron. URL:<http://surl.li/hwzfn>

82. Le Figaro. Laurent de Cherisey: «Les personnes handicapées souffrent surtout de la solitude». URL: <http://surl.li/hwzga>

83. ДСНС. Відеоінструкція, як поводитися під час ожеледиці, для людей з особливими потребами. URL:<http://surl.li/hwzgt>

84. DOLC.DP. 3 грудня – Міжнародний день людей з обмеженими фізичними можливостями. URL:<http://surl.li/hwzhj>

85. Інформатор. Люди з необмеженими можливостями | Що не так зі словом “інвалід”? URL: <http://surl.li/hwzhy>

86. People in Need. Ті, що залишилися позаду: як війна впливає на літніх людей і людей з обмеженими можливостями в Україні. URL:<http://surl.li/hwzjv>

87. Le Figaro. La start-up lyonnaise GoSense veut révolutionner la vie des non voyants. URL:<http://surl.li/hwzko>

88. Le Figaro. Deux élèves gardiens de la paix sauvent un non-voyant en arrêt cardiaque dans un TGV. URL: <http://surl.li/hwzkv>

89. Безоплатна правова допомога. Пільги для осіб з інвалідністю I групи загального захворювання. URL: <http://surl.li/hwzln>

90. Укрінформ . Незрячі громадяни України. Потреба в соціалізації та підтримці влади. URL: <http://surl.li/hwzmb>

91. t1.ua. Незрячий з народження і рухається на візку: кого хотіли мобілізувати в росії. URL: <http://surl.li/hwzmq>

92. Vinbazar. Після розголосу в ЗМІ незрячому батьку-одинаку вдалося за пожертви придбати квартиру у Вінниці. <http://surl.li/hwznc>

RÉSUMÉ

Le sujet de notre recherche est : "Reproduction des euphémismes du discours politique français dans les traductions ukrainiennes (sur la base d'articles dans les médias en ligne)".

L'actualité du mémoire est due à un certain nombre de facteurs. Tout d'abord, le discours politique dans le monde moderne est extrêmement important et influence la formation de l'opinion publique, la prise de décision politique et la compréhension mutuelle entre les pays. La communication au niveau politique nécessite souvent l'utilisation d'euphémismes pour réduire les conflits, calmer les émotions et créer une impression positive.

Deuxièmement, la traduction du discours politique présente ses propres particularités et défis, car il est nécessaire de transmettre non seulement les mots, mais aussi de reproduire l'essence et le contenu émotionnel du texte original. La reproduction des euphémismes dans la traduction est l'une des tâches les plus difficiles, car elle exige de préserver la correction politique, l'expressivité émotionnelle et la transmission exacte de l'intention de l'auteur original.

Troisièmement, le rôle croissant des médias en ligne dans l'espace médiatique moderne rend l'étude de l'impact des euphémismes sur la communication politique et leur reproduction dans les traductions ukrainiennes particulièrement pertinente. Les médias en ligne réagissent rapidement aux événements, diffusent des informations politiques et influencent l'opinion publique. L'étude des euphémismes dans les articles des médias en ligne fournira des informations uniques sur les tendances et les particularités de leur utilisation dans le contexte du discours politique.

L'objectif de cette recherche est d'étudier le processus de reproduction des euphémismes du discours politique français dans les traductions ukrainiennes à partir d'articles politiques publiés dans les médias en ligne.

L'objectif de ce mémoire exige la résolution des *tâches* suivantes :

1. Réfléchir à la notion d'euphémisme.

2. Analyser l'histoire de l'émergence et de l'étude des euphémismes.

3. Identifier les spécificités du fonctionnement des euphémismes dans les médias français et ukrainiens.

L'étude porte sur les euphémismes présentés dans les articles des médias en ligne.

Le matériel empirique utilisé dans cette étude se compose d'articles issus des discours politiques français et ukrainiens. Le choix de ce matériel est dû à la nécessité d'étudier les contextes politiques réels et spécifiques reflétés dans les articles en ligne. Nous avons utilisé diverses méthodes de recherche pour atteindre nos objectifs.

En particulier, nous avons utilisé la méthode d'analyse de contenu, qui nous permet d'analyser et de classer systématiquement le matériel textuel afin d'identifier les principales tendances et particularités de l'utilisation des euphémismes dans le discours politique français. Cette méthode permet d'identifier la fréquence des euphémismes, leur diversité lexicale et leurs aspects fonctionnels. La méthode de l'analyse comparative est également utilisée pour comparer les euphémismes dans le discours politique français et ukrainien. D'autres méthodes de recherche incluent l'analyse de sources littéraires et de travaux scientifiques liés aux euphémismes, au discours politique et à la traduction. Cette méthode nous permet d'obtenir une base théorique pour l'étude et de nous familiariser avec des approches et des résultats scientifiques similaires.

En outre, l'étude utilise des méthodes d'analyse de texte, de systématisation des données et de traitement statistique des résultats. La combinaison de ces méthodes de recherche nous permet d'analyser en profondeur les euphémismes du discours politique français et leur reproduction dans les traductions ukrainiennes.

L'étude a montré que les euphémismes sont activement utilisés dans le discours politique et que leur reproduction dans les traductions est une tâche difficile.

Les euphémismes jouent un rôle important dans la communication politique, où ils sont utilisés pour atténuer les situations désagréables ou conflictuelles, ainsi

que pour la manipulation politique et la création d'une certaine image. Nous avons également procédé à une analyse comparative des euphémismes originaux et de leurs traductions, ce qui nous a permis d'identifier les nuances et les variantes de leur transmission.

Mots-clés : euphémisme, discours politique, traduction, langue ukrainienne, langue française, médias en ligne.